

પ્રહ્લાદ

હિરણ્યકશિપુ નામે એક રાજા હતો. એ સ્વભાવે અભિમાની હતો. પોતાનાથી કોઈને એ મોટો ગણતો નહિ. એ રાજ્યમાં સૌ કોઈને કહેતો, ‘તમારે મારાથી કોઈને મોટું નહિ ગણવું.’

રાજાને પ્રહ્લાદ નામે પુત્ર હતો. પ્રહ્લાદ નાનપણથી પ્રભુનું નામ રટ્યા કરતો. પિતાને એ વાતની જાણ થઈ ને એ ક્રોધે ભરાયો. પ્રહ્લાદને એણે કહી દીધું, ‘તું ભગવાનનું નામ લેવાનું છોડી દે.’

પ્રહ્લાદને શું સૂઝ્યું તે કહી દીધું, ‘એ નહીં બને.’

રાજા ખૂબ ગુસ્સે ભરાયો. એને હાડોહાડ અપમાન લાગ્યું. એણે કહી દીધું, ‘તું ભગવાનનું નામ લેવું નહીં છોડે તો હું તને આકરામાં આકરી શિક્ષા કરીશ.’

પ્રહ્લાદે કહ્યું, ‘પિતાજી ! મારાથી આપનો હુકમ નહિ પાળી શકાય, કેમ કે હું ભગવાનનું નામ લેવાનું છોડી શકું તેમ નથી.

રાજાએ ગુસ્સે ભરાઈ પ્રહ્લાદને પહાડ પરથી ફેંકી દેવાવ્યો. પ્રહ્લાદને કશી ઈજા ન થઈ ને આવીને એણે ભગવાનનું નામ ચાલુ કરી દીધું.

રાજાએ ગુસ્સે ભરાઈ પ્રહ્લાદને સાગરમાં ફેંકી દેવાવ્યો. પ્રહ્લાદને કશી ઈજા ન થઈ ને આવીને એણે ભગવાનનું નામ ચાલુ કરી દીધું.

રાજાએ ગુસ્સે ભરાઈ પ્રહ્લાદને કહ્યું, ‘તો તું આકરામાં આકરી સજા માટે તૈયાર રહેજે.’

પ્રહ્લાદે કહી દીધું, “પિતાજી ! તમને ગમે તે તમે કરો ને મને ગમે તે હું કરીશ. ભગવાનનું નામ મને ગમે છે એટલે હું છોડીશ નહિ. ભગવાન સર્વવ્યાપી છે. એમને હું કેમ છોડી શકું?”

હિરણ્યકશિપુએ આકરામાં આકરી સજા નક્કી કરી. એને હોલિકા નામે એક બહેન હતી. આગમાં પણ બળે નહિ એવું એને વરદાન હતું. રાજાએ એને કહ્યું, “બહેન, પ્રહ્લાદને મારે આકરામાં આકરી સજા કરવી છે. એને આગમાં બાળવો છે. હું ચિતા ખડકાવરાવું. તું ખોળામાં પ્રહ્લાદને લઈ એમાં બેસ. આગ પ્રજળતાં પ્રહ્લાદ બળી મરશે ને તું તને મળેલા વરદાનને કારણે ઊગરી જઈશ.”

હોલિકા તૈયાર થઈ. ચિતા ખડકાઈ. હોલિકા પ્રહ્લાદને ખોળામાં લઈ એમાં બેઠી. ચિતા સળગાવાઈ. પ્રહ્લાદ ભગવાનનું નામ લેતો ખિલખિલ હસ્યો ને હોલિકા આગથી લપેટાતાં ચીસો પાડવા લાગી. થોડી વારમાં હોલિકા આગમાં બળી ગઈ; પ્રહ્લાદ ભગવાનનું નામ બોલતો બહાર આવ્યો. લોકોએ એને વધાવી લીધો. હિરણ્યકશિપુના ગુસ્સાને સીમા ન રહી.

બીજે દિવસે રાજાએ પ્રહ્લાદને સભામાં બોલાવી મંગાવ્યો. એક લોઢાના મોટા થાંભલાને લાલચોળ ગરમ કરાવ્યો. પછી પ્રહ્લાદને પૂછ્યું, “બોલ આમાં તારો ભગવાન છે?” પ્રહ્લાદે કહ્યું, “હા પિતાજી, એનો દરેક જગ્યાએ વાસ છે.” પુત્રના ઉત્તરથી પિતા ગુસ્સે થયા. એણે આજ્ઞા કરી, “તો બંને હાથથી આ થાંભલાને પકડ ને તારા ભગવાનને ભેટ. જોઉં કે તારો ભગવાન કેવો બધે વસેલો છે !”

પ્રહ્લાદને ભગવાનમાં વિશ્વાસ હતો. ડર્યા વિના એણે બંને હાથે થાંભલાને બાથ ભરાવી. ત્યાં તો મોટા અવાજ સાથે થાંભલો ફાટ્યો. થાંભલામાંથી નરસિંહ ભગવાન નીકળ્યા : માથું સિંહનું ને આકાર નર એટલે કે માણસનો.

નરસિંહ ભગવાને હિરણ્યકશિપુને પકડીને દરવાજાના ઉંબર ઉપર લીધો. પછી પોતાના મોટા નખ વડે ફાડી નાખ્યો ને પ્રહ્લાદનું રક્ષણ કર્યું.

લોકોએ પ્રહ્લાદનો જયજયકાર કર્યો. ભગવાને પ્રહ્લાદને હિરણ્યકશિપુની ગાદીએ બેસાડ્યો.

— રતિલાલ સાં. નાયક